

This shiur is dedicated by the family of
Dr. Chuck Feldman ז"ל
 In memory of an exemplary model of dedication to family, community,
 and Torah education, as we mark his Fifth Yahrtzeit on the 26th of Kislev.

במדבר פרק ח

(א) וַיְדַבֵּר יְקוֹק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן וְאֶמְרָתְ אֵלָיו בְּהֶעֱלֵתְךָ אֶת הַנֵּרוֹת אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה וְיָאִירוּ שְׁבַעַת הַנֵּרוֹת:

רש"י

(ב) **בהעלתך** - למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות: **בהעלתך** - על שם שהלהב עולה, כתוב בהדלקתן לשון עליה, שצריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה. ועוד דרשו רבותינו, מכאן שמעלה היתה לפני המנורה שעליה הכהן עומד ומטיב: **אל מול פני המנורה** - אל מול נר אמצעי שאינו בקנים, אלא בגוף של מנורה: **יאירו שבעת הנרות** - ששה שעל ששת הקנים, שלשה המזרחיים פונים למול האמצעי, הפתילות שבהן, וכן שלשה המערביים ראשי הפתילות למול האמצעי. ולמה, כדי שלא יאמרו לאורה הוא צריך:

רמב"ן

(ב) **בהעלתך** - למה נסמכה פרשת מנורה לחנכת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות בקר וערב, לשון רש"י ממדרש אגדה: ולא נתברר לי למה נחמו בהדלקת הנרות, ולא נחמו בקטורת בקר וערב ששבחו בו הכתוב (דברים לג י) ישימו קטורה באפך, ובכל הקרבנות, ובמנחת חביתין, ובעבודת יום הכפורים שאינה כשרה אלא בו, ונכנס לפני ולפנים, ושהוא קדוש ה' עומד בהיכלו לשרתו ולברך בשמו, ושבטו כלו משרתי אלהינו. ועוד מה טעם לחלישות הדעת הזו, והלא קרבנו גדול משל נשיאים, שהקריב בימים ההם קרבנות הרבה כל ימי המלואים. ואם תאמר שהיו חובה ונצטוו בהם, וחלשה דעתו על שלא הקריב נדבה כמוהם לחנכת המזבח, גם הדלקת הנרות שנחמו בה חובה ונצטוו עליה. אבל ענין ההגדה הזו לדרוש רמז מן הפרשה על חנכה של נרות שהיתה בבית שני על ידי אהרן ובניו, רצוני לומר חשמונאי כהן גדול ובניו. ובלשון הזה מצאתיה במגלת סתרים לרבינו נסים שהזכיר האגדה הזו ואמר, ראיתי במדרש כיון שהקריבו שנים עשר שבטים ולא הקריב שבט לוי וכו', אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה דבר אל אהרן ואמרת אליו, יש חנכה אחרת שיש בה הדלקת הנרות ואני עושה בה לישראל על ידי בניך נסים ותשועה וחנכה שקרויה על שם, והיא חנכת בני חשמונאי, ולפיכך הסמיך פרשה זו לפרשת חנכת המזבח עכ"ל:

וראיתי עוד בילמדנו (תנחומא בהעלותך ה) וכן במדרש רבה (טו ו), אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, לך אמור לאהרן אל תתירא, לגדולה מזאת אתה מוכן, הקרבנות כל זמן שביית המקדש קיים הן נוהגין, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו - וכל הברכות שנתתי לך לברך את בני אינן בטליו לעולם. והנה דבר ידוע שכשאין בית המקדש קיים והקרבנות בטליו מפני חורבנו אף הנרות בטלות, אבל לא רמזו אלא לנרות חנכת חשמונאי שהיא נוהגת אף לאחר חורבן בגלותנו. וכן ברכת כהנים הסמוכה לחנכת הנשיאים נוהגת לעולם, דרשו סמוכין לחנכת הנשיאים מלפניה ומלאחריה בכבודו של אהרן שלא נמנה עמהם:

ור"א אמר כי נסמכה זאת הפרשה, להודיע כי הדבור יהיה גם בלילה, כי שם יהיה הנר דלוק ולא יכבה. וזה איננו ככה על דעת רבותינו, שאמרו (מכילתא בא א) והלא לא נדבר עמו אלא ביום. ואלו ידע ר"א מה בין נבואת משה לנבואת שאר הנביאים, לא חשב כן. והוא מה שאמר הכתוב (להלן יב ו ז) במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו לא כן עבדי משה, שאין נבואתו בחלום כי החלום בלילה ממש:

אבל הסדור בפרשיות האלה הוא, כאשר פירשתי (בתחלת הספר) כי בא הכתוב בספר הזה להשלים תורת הקרבנות וכל המחוייב לעשות באהל מועד. והנה אמר מתחלה (שמות כז כ) ואתה תצוה ויקחו אליך שמן זית זך להעלות נר תמיד, ולא הזכיר שם המנורה, והיה במשמע שידליקו במנורה בהמצאה כמו שאמר בעשייתה (שם כה לז) והעלה את נרותיה והאיר על עבר פניה, אבל אם אולי תאבד או תשבר ידליקו בלתי מנורה ואין המנורה מעכב ההדלקה, כי המצוה להעלות נר תמיד לעולם. ואחר כן הוסיף וצוה מיד ולדורות (ויקרא כד ב) צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך, ואמר (שם פסוק ד) על המנורה הטהורה יערוך את הנרות, שלא יערוך אלא במנורה הטהורה. ובכאן כאשר השלים להזכיר הקמת המשכן, השלים עוד כל דיני הנרות, וצוה שיהיו שבעת הנרות כולן דולקות לדורות אל מול פני המנורה, כאשר הזכיר במעשה המנורה "והעלה את נרותיה והאיר על עבר פניה", לא בלתי מנורה ולא בלתי שיאירו כולם אל עבר פניה: ולא הזכיר בפרשה הזאת "באהל מועד", ללמד שיהיה גם כן במקדש. אולי יחשב, כי בעבור שאין חלונות באהל מועד יצטרך לאורה הזאת אבל במקדש שיהיו שם חלוני שקופים (מ"א ו ד) לא יצטרך כן, לפיכך לא הזכיר בכאן "באהל מועד":

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
 Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.

במדבר פרק ז' פסוק יג'

וְקָרְבָנוֹ קֶצֶרֶת קֶסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזָּרֶק אֶחָד
קֶסֶף שִׁבְעִים שְׁקָל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מִלֵּאִים סֵלֶת בְּלוּלָה
בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה :

רמב"ן

סלת בלולה בשמן למנחה - חנכו הנשיאים את המזבח בכל
המינון הקרבים עליו, על כן הביאו מנחה וקטורת ועולה
וחטאת ושלמים. והקטורת והחטאת הוראת שעה, שאינם
באים בנדבה, אבל להשלים בחנוכה כל הקרבנות נעשה כן,

כי אין ישראל מקריבים זולתי אלו הקרבנות בלבד, כי החטאת והאשם דבר אחד ושם אחד הוא ותורה אחת להם: והנה
השם הנכבד הסכים על דעת הנשיאים וצוה (בפסוק יא) נשיא אחד ליום יקריבו, ולפיכך יתכן שהיא מצוה לדורות שיחנכו
לעולם בית המקדש והמזבח. ולכך עשה שלמה חנכת הבית, דכתיב (דהי"ב ז ה) ויחנכו את בית האלהים המלך וכל העם. וכן
אנשי כנסת הגדולה עשו חנוכה, דכתיב (עזרא ו טז) ועבדו בני ישראל כהניא וליואי ושאר בני גלותא חנכת בית אלהא וגוי'.
וכן לימות המשיח, שנאמר ביחזקאל (מג כו כז) שבעת ימים יכפרו את המזבח וטהרו אותו ומלאו ידיו ויכלו את הימים
והיה ביום השמיני והלאה יעשו הכהנים על המזבח את עולותיכם ואת שלמיכם, והיא חנכה למזבח במלואים. והנה תהיה
ענין זו המצוה, כענין פרשת טמאים בפסח (להלן ט) ופרשת בני יוסף (להלן לו), שהסכימה דעתם לדעת העליונה ונצטוונו
בהם לדורות: